

Asia: VN/20245/2021

Lausuntopyyntö koskien hallituksen esitystä eduskunnalle julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sansia Oy vastaa lausuntopyyntöönne seuraavasti:

Katsomme, että lainvalmistelussa tulee huomioida hankintaoikeuden luonne ja systematiikka. Lainkäyttäjän näkökulmasta tärkeää on, että hankintaoikeus kehittyy entistä sovellettavammaksi ja selkeämmäksi. Julkisten hankintojen parissa työskenteleville asiantuntijoille hankintalait ovat työkaluja, joiden yhdenmukaisuus paitsi termistön, sisällön ja oikeuskäytännön ohjausvaikutuksen osalta, on ensiarvoisen tärkeää. Lisäksi ehdotetun lainsäädännön sisällössä tulisi ottaa huomioon lainsäädännön suhde kansainväliseen oikeuteen.

Yhteiskuntaamme viime aikoina horjuttaneiden maailmanpoliittisten tapahtumien johdosta lakiesityksessä olisi tärkeää huomioida mm. pakotteiden vaikutus julkisiin hankintoihin. Katsomme, että muutosten sisällyttäminen nyt käsillä olevaan lakiesitykseen olisi sekä lainvalmistelutyön että lainsäädännön yhtenäisyyden kannalta järkevää.

Esityksen mukaan lain tavoitteita koskevaan 2 §:n 1 momenttiin olisi tarkoitus lisätä lain tavoitteena olevan edistää ympäristöystävällisiä hankintoja. Ympäristöystävällisyyden käsite sisältyy jo voimassa olevan hankintalain 2 §:n 2 momenttiin, jossa käytetään ”kestävyyden” käsitettä. Termien yhtenäisyyden ja lain sisällön tulkinnan kannalta termistöä tulisi pyrkiä systematisoimaan tai vaihtoehtoisesti avaamaan, jotta mahdolliset monitulkintaisuudet ja sisällön päällekkäisyydet voitaisiin välttää.

Lakiluonnoksen 60 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi hankintailmoitusten julkaisemisesta siten kuin kielilaisissa säädetään. Luonnoksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan ”hankintailmoitus ja tarjouspyyntö voidaan julkaista suomen tai ruotsin kielen lisäksi myös muulla kielellä kuten englannin kielellä”. Sanamuoto johtaa siihen, että ilmoittaminen kahdella kotimaisella kielellä olisi tietyissä tilanteissa aina pakollista. Hankintadirektiivin (2014/24/EU) 51 artiklan 3 kohdan mukaan EU-hankintailmoitukset voidaan laatia millä tahansa unionin virallisella kielellä. Näin ollen EU-hankintamenettelyissä ilmoittaminen olisi olennaista säilyttää lakiin direktiivin mukaisena. Lisäksi 101 §:ssä olisi selkeästi todettava, että ilmoittaminen muulla EU:n virallisella kielellä on mahdollista myös kansallisissa hankinnoissa. Julkisten hankintojen tarjoajakenttä on kansainvälinen, minkä vuoksi on tärkeää, että hankinnan kohteesta riippuen hankintayksikkö voi valita tapauskohtaisesti parhaiten soveltuvan kielen, esimerkiksi englannin, muttei kuitenkaan ole sidottu siihen, että riippumatta tilanteesta julkaisu tulisi tehdä sekä suomen että ruotsin kielellä. Molempien kotimaisten kielten käyttäminen huomioimatta hankinnan kohdetta, aluetta ja hankintayksikön muita tarpeita ei ole käytännössä tarkoituksenmukaista ja johtaa esitetyssä muodossa hallinnollisen työn kasvuun.

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan lisättäväksi 78 §:ään viittaus lain 82 §:ään koskien korjaavien toimenpiteiden soveltamista alihankkijoiden poissulkemisessa sekä alihankkijoiden lisääminen 80 §:n tahoihin, jotka on suljettava hankintamenettelystä pakollisten poissulkuperusteiden johdosta. Katsomme, että ehdotus on ongelmallinen lähtökohtaisesti jo siitä syystä, että hankintamenettelyn osapuolet ovat hankintayksikkö ja tarjoaja -ei alihankkija. 80 §:ssä puolestaan ei viitata 78 §:ssä todettuun harkinnanvaraisuuteen. Esitetty muutos johtaisi siihen, että tarjoajan tarjous tulisi, sen sijaan, että alihankkija vaadittaisiin korvaamaan, poissuljetuksi alihankkijaan kohdistuvalla perusteella. On todennäköistä, että ehdotettu sääntely muodostuisi käytännössä lain soveltamisen kannalta haasteelliseksi. Erityisesti yhteishankintayksiköiden näkökulmasta se, että sääntely ulottuisi tarjoajien lisäksi alihankkijoihin, johtaisi hankintamenettelyyn kohdistuvan hallinnollisen työn merkittävään lisääntymiseen. Tämän lisäksi on epäselvää, kuinka sääntely käytännön tasolla voitaisiin toteuttaa.

Lakiluonnoksessa ehdotetaan 141 §:n muuttamista siten, että Kilpailu- ja kuluttajaviraston olisi mahdollista tehdä esitys markkinaoikeudelle 12 kuukauden kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä. Katsomme, että nykyinen laissa säädetty määräaika on ollut riittävä ja kohtuullinen huomioiden seuraamukset, jotka mahdollisesti menettelyn myötä paitsi hankintayksikköön, myös sopimusosapuoleen kohdistuvat.

Soininen Heidi
Sansia Oy